

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Metamorphosis Insectorum Surinamensium

Merian, Maria Sibylla

Amsterdam, [1705]

De XXVII. Afbeelding.

urn:nbn:de:gbv:45:1-14107

DE XXVII. A F B E E L D I N G.

DEze vrucht word den appel van *Sodom* genaamt, en word door een gewas voortgebracht dat een en een half of twee ellen hoog, en alom met scherpe doornen bezet is, des zelfs bladen niet uitgezondert, als of de natuur een teeken van waarschouwinge daar aan gezet had, anders zyn de bladen zacht om aan te raaken, de vruchte of appels zyn daar geel, en als mensē hier plant rood, heel vergiftig, zodanig dat menschen en vee zo se daar van eeten sterven moeten, van binnen is de vrucht volzaden, die roodachtig en bruin van verve zyn.

Deze bruine Rups met roode strepen, als boven op het groene blad zit, heb ik op deze plant gevonden, Anno 1700. den 24. September is sy tot een bruin Poppetje geworden, gelyk als een boven op het blad legt, waar uit den 12. October een geelachtige Uil kwam met bruine vlakken verciert, gelyk als een op het blad zit.

De Worm die op de steel kruip is oranje verwig, die my door een swarte Slavinne gebracht wierd, my berichtende, dat daar uit schoone Sprinkhanen voortkwamen, deze heeft sig in een bruine blaas verandert, daar een zodanig groen beest (na het eenparig getuigenis der Inwoonders) uit zoude voortkomen, dat allenskens vleugels krygt, gelyk den vliegende Sprinkhaan heeft, deze ondervindinge heb ik niet konnen waarnemen, dewyl het ronde Poppetje gestorven is, maar alzo my andere verskerden daar van de bewysen door haar ondervinding te hebben, zo heb ik die ook hier met stillswygen niet willen voorbygaan, gevende aanleidinge aan andere liefhebbers om daar de zeekerheid van op te zoeken.

Dit gewas werd van Tournefort in zyn institutiones rei herbariae op het 149. blad genaamt solanum americanum molle, foliorum nervis & aculeis flavescens, fructu mammoso, en van Plukenet in zyn phitographia Tabula CCXXVI. die gewas in zyn Catalogus plantarum insulae jamaicae genaamt, Solanum pomiferum tomentosum lanum Barbadense spinosum foliis villosis, fructu

<i>aureo, rotundiore, pyri parvi inversi forma & magnitudine voorgesteld, schoon de bladen van Plukenet ruigachtiger werden afgebeeld, dan deze, zo is echter het een en dezelve gewas. Sloane heeft die gewas in zyn Catalogus plantarum insulae jamaicae genaamt, Solanum pomiferum tomentosum lanum Barbadense spinosum foliis villosis, fructu</i>	<i>fructu pyriformi inverso.</i>
--	----------------------------------

D E XXVIII. A F B E E L D I N G.

DEze schoone allergrootste *Citroenen* wassen op Surinaame in het wilde, de boomen zyn zo groot als de grootste appelboomen in Europa, de bladen en bloeifels zyn den gemeenen Citroenen in alles gelyk, behalven datse grooter en dikker zyn na proportie der vruchten, welke vrucht van binnen weinig marg, maar een zeer dikke schelle heeft, ryp zynde zyn sy zo geel als gemeene Citroenen, sy worden geconfyt, in Holland worden die in de koeken gebakken en zukkade genaamt, in Duitsland noemt men die Citronaat.

Op deze boom heb ik een vreemde en gans ongemeene zoort van beesjes gevonden, die geen gelykheit aan de Rupfen hadden, sy aten deze bladen, kleefden aan dezelve als slakken, hebbende een vel over haar voeten daar sy sig mede aan de bladen vasthechten, sy zyn venynig, waar door ook de leden verstyven en ontsteeken, die daar door aangeraakt worden, den 11. Juny 1701. hebben sy haare huid afgeworpen en een gespinst gemaakt, als op het blad alles te zien is, en is uit een van haar den 27. Juny 1701. (na dat ik al op het schip was om na Holland te koomen) een zulke curieus Uilke gekoomen, gelyk op het zelve blad te zien is.

De schoone swarte met roode en geele vlakken vercierde, en op de vrucht zittende Torre, heb ik om zyn rareit halven hier by gezet, om de prent te vervullen en te verciere, hoe wel ik zyn oorspronk niet weet, welkers onderzoeking voor andere overlaten zal.

De Citroenen die hier beschreven werden, zyn *elfde plaat afgebeeld, waarom geoordeelt hebbe daar*
 overvloedig in Holland bekend, zoo ook de *Lim- van niets veel by te voegen.*
 metjes op de zeventiende, en Granaat Boom op de